

Sygn. akt I CSK 1298/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa M. Z.

przeciwko „A.” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 września 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 21 stycznia 2021 r., sygn. akt I AGa 303/19,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 12 500 (dwanaście tysięcy pięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,

3) przyznaje adwokatowi A. Z. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Łodzi kwotę 12 450 (dwanaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt) złotych powiększoną o podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 stycznia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 22 października 2019 r. oddalającego powództwo o zapłatę odszkodowania w wysokości 14 644 131,17 zł za szkodę wyrządzoną przez wprowadzenie do obrotu rynkowego nawozów oznaczonych nazwą rodzajową B., a niebędących b.

Skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia wniósł powód, zaskarżając je w całości, domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powód wskazał, że w sprawie wstępują dwa istotne zagadnienia prawne wyrażające się w następujących pytaniach: „Czy od podsądnego należy wymagać staranności procesowej właściwej dla podmiotu profesjonalnego w formułowaniu twierdzeń i dowodów, jeśli z całokształtu okoliczności sprawy da się wyprowadzić wniosek co do intencji i zamiaru strony? Czy przepis art. 232 zd. 2 k.p.c. może mieć zastosowanie do korekty zgłoszonego przez stronę wniosku dowodowego (tezy), jeżeli sama strona nie potrafi w sposób właściwy go sformułować, jednakże taka korekta nie wykraczałaby poza ramy zasady kontrydiktoryjności procesu i miała miejsce w ramach inicjatywy i aktywności procesowej samej strony oraz czyniłaby zadość istocie wymierzania sprawiedliwości i realizowała prawo do sądu obywatela działającego bez profesjonalnego pełnomocnika?”. Ponadto skarżący stwierdził, że skarga jest w jego ocenie oczywiście zasadna.

Pozwana w złożonej odpowiedzi domagała się odmowy przyjęcia skargi pozwanego do rozpoznania oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać przy tym realne i poważne trudności, a także mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw. Skarżący winien jest w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację prawną, bowiem zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny, powstały na tle konkretnego przepisu prawa. Nie może ono odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. postanowienia SN z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

Skarżący nie zdołał wykazać występowania w sprawie zagadnienia prawnego w powyższym rozumieniu. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, skarżący, zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, powinien nie tylko sformułować to zagadnienie, ale również wskazać na powstające na jego tle trudności interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że rozstrzygnięcie tak przedstawionego zagadnienia będzie istotne zarówno dla oceny skargi kasacyjnej, jak i dla orzecznictwa. Nie wystarcza zatem samo wskazanie zagadnienia prawnego, ale niezbędne jest także określenie rozbieżności interpretacyjnych przy jego rozstrzyganiu (por. postanowienia SN z: 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, oraz z 8 kwietnia 2018 r., V CSK 577/17). Powyższych wymagań skarżący nie spełnił. W uzasadnieniu wniosku nie zawarł w ogóle wskazanych elementów, ograniczając się do sformułowania zagadnienia, które ma na celu podjęcie polemiki ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji w zakresie dotyczącym oceny materiału dowodowego, a zatem niepodlegającym weryfikacji na etapie postępowania kasacyjnego (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Niezależnie od tego wyjaśnić należy, że zakres praw i obowiązków stron w postępowaniu cywilnym został określony przez ustawodawcę. Jednym z podstawowych obowiązków strony, która z danego faktu wywodzi skutki prawne, jest jego udowodnienie (art. 6 k.c.). Ponadto, stosownie do art. 3 k.p.c., strony

obowiązane są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Przepis ten nakłada na strony określone w nim obowiązki o charakterze moralnym, etycznym oraz procesowym i przenosi na strony obowiązek dążenia do wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy (zob. wyrok SN z 2 lipca 2015 r., V CSK 624/14). Rolą sądu jest zatem jedynie ocena stanowisk i materiału dowodowego zaoferowanego przez strony. Sąd nie może, jak chciałby tego powód, domyślać się, jakie są faktycznie intencje strony, czy też korygować formułowane przez stronę tezy dowodowe, tak aby zgłaszane dowody stały się przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd nie może bowiem w toku postępowania wchodzić w zakres kompetencji stron sporu i podejmować działań zmierzających do udowodnienia zasadności roszczenia. Takie czynności sądu byłyby oczywiście sprzeczne z zasadami kontrydiktoryjności sporu i równości stron postępowania.

Dalsze rozważania uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazują w sposób lakoniczny na rzekomą oczywistą zasadność skargi. Jednozdaniowe stwierdzenie wskazujące na możliwość przyjęcia skargi do rozpoznania na tej podstawie pozbawione jest jakiejkolwiek argumentacji i nie może stanowić dostatecznego uzasadnienia dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Rolą skarżącego w razie powołania się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jest wykazanie, że naruszenie przez sąd określonych przepisów prawa materialnego lub procesowego doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia SN z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004, nr. 13, poz. 230, i z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/17).

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 9 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym przyznano na podstawie § 2 pkt 1 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

[as]